

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.19.1.2023

Pan
Mariusz Pilch
Dyrektor Zespół Szkół im. ks. dra Jana Zwierza
w Ropczycach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/025 – Szkolnictwo zawodowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach – Technikum Nr 1 w Ropczycach.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Pilch, Dyrektor Zespół Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach, od 1 września 2003 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki do kształcenia zawodowego. 2. Realizacja procesu kształcenia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019 – 2023 (do czasu zakończenia kontroli oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paweł Rakowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/171/2023 z dnia 26 września 2023 r. 2. Łukasz Tur, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/172/2023 z dnia 26 września 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zespół Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach (dalej Szkoła lub Technikum), w latach 2019 – 2023 zapewniał właściwe warunki kształcenia zawodowego na poziomie technikum.

W ocenie NIK oferta kształceniowa Technikum dostosowana była do aktualnych potrzeb rynku pracy, a Szkoła przy układaniu programów nauczania, celem poprawy jakości kształcenia, a także dostosowania umiejętności absolwentów, do zapotrzebowania rynku na specjalistów, w wybranych branżach, tworzyła nowe kierunki, modyfikowała istniejące, a także dopuszczała zewnętrzne podmioty, potencjalnych pracodawców, do uczestnictwa w opracowywaniu programów nauczania.

Programy nauczania zawodu przyjęte od stosowania w Szkole uzyskały pozytywne opinie Rady Pedagogicznej przed zatwierdzeniem przez Dyrektora. Technikum zapewniło realizację kształcenia na poziomie zawodowym, w wymiarze dającym możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i umiejętności. W Szkole zapewniono realizację wymaganego minimalnego wymiaru godzin kształcenia w zawodach oraz prawidłową organizację doradztwa zawodowego.

Szkoła dysponowała zapleczem technicznym (maszynami i urządzeniami), które umożliwiało realizację nauki na prowadzonych kierunkach kształcenia, a w przypadku prowadzenia praktycznej nauki zawodu, w podmiotach zewnętrznych, Szkoła w zawieranych umowach w sprawie takiej praktyki zawierała zapisy dotyczące konieczności zachowania bezpiecznych i higienicznych warunków takiej praktyki.

Zatrudnieni w Technikum nauczyciele przedmiotów zawodowych (praktycznej i teoretycznej nauki zawodu), posiadali wymagane kwalifikacje oraz realizowali przewidziane przepisami prawa szkolenia branżowe.

W kontroli ustalono, że Dyrektor Szkoły wbrew zapisom § 4 rozporządzenia z dnia z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe³, nie składał do organu prowadzącego wniosków o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym. Ponadto Szkoła, wbrew zapisom § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu⁴, kierując uczniów na praktyczną naukę zawodu nie zapewniała im finansowania zakupu polisy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

W Szkole nie zostały również spełnione wszystkie wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁵, bowiem wbrew przepisom § 7 ust. 4 powołanego rozporządzenia, szlak komunikacyjny (główne wyjście z budynku Szkoły), nie było zabezpieczone w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wejście na jezdnię. Ustalono również, że w Szkole doszło do przekroczenia 5-cio letniego terminu do przeprowadzenia kontroli okresowej określonego w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2019 r., poz. 1653, zgodnie z powołanym przepisem: dyrektorzy szkół do dnia 31 października danego roku składają do organu prowadzącego wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym.

⁴ Dz.U. z 2019 r., poz. 391 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2020 r., poz. 1604.

⁶ Dz.U. z 2023 r., poz. 682.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki do kształcenia zawodowego.

Opis stanu faktycznego

1. Kierunki kształcenia.

Szkoła prowadziła nauczanie na poziomie technikum dla absolwentów gimnazjów oraz uczniów, którzy byli bezpośrednio po szkole podstawowej.

W Technikum w okresie objętym kontrolą prowadzono kształcenie na następujących kierunkach (w nawiasie podano symbol zawodu):

- technik ekonomista (331 403),
- technik logistyki (333 107),
- technik programista (351 406),
- technik pojazdów samochodowych (311 513),
- technik fotografii i multimedii (343 105),
- technik mechatroniki (311 410),
- technik hotelarstwa (422 402),
- technik mechaniki - obrabiarki sterowane numerycznie (311 504),
- technik handlowiec (522 305),
- technik budownictwa (311 204),
- technik robót wykończeniowych w budownictwie (311 219).

Od roku szkolnego 2020/2021, w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku wprowadzono nowy profil kształcenia, o nazwie *technik programista*⁸.

W latach 2019/2020 oraz 2020/2021 nie utworzono klas o profilu *technik hotelarstwa*, z uwagi na brak chętnych, a ponadto od roku szkolnego 2020/2021, w Szkole nie funkcjonował kierunek *technik budownictwa*, bowiem kierunek ten został zastąpiony kierunkiem *technik robót wykończeniowych w budownictwie*⁹.

(akta kontroli str. 134-137)

W poszczególnych latach szkolnych okresu objętego kontrolą (według stanu na dzień 30 września), do Szkoły uczęszczało odpowiednio:

- w roku szkolnym 2017/2018 – 848 uczniów,
- w roku szkolnym 2018/2019 – 884 uczniów,
- w roku szkolnym 2019/2020 – 995 uczniów,
- w roku szkolnym 2020/2021 – 981 uczniów,
- w roku szkolnym 2021/2022 – 981 uczniów,
- w roku szkolnym 2022/2023 – 1068 uczniów,
- w roku szkolnym 2023/2024 – 1118 uczniów.

W poszczególnych latach statystyki dotyczące niepromowania uczniów do następnej klasy oraz rezygnacji z dalszej edukacji w Szkole przedstawiały się następująco (według stanu na 30 września):

- 2017/2018 dwudziestu uczniów nie uzyskało promocji do następnej klasy oraz sześciu zrezygnowało z nauki,
- 2018/2019 promocji nie uzyskało dwunastu uczniów i piętnastu zrezygnowało z dalszej nauki,
- 2019/2020 promocji nie uzyskało ośmiu uczniów oraz sześciu zrezygnowało z dalszej nauki w Szkole,

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ W sprawie utworzenia kierunku otrzymano pozytywną opinię Wojewódzkiej rady Rynku Pracy w dniu 25 lutego 2020 r..

⁹ W sprawie utworzenia kierunku otrzymano pozytywną opinię Wojewódzkiej rady Rynku Pracy w dniu 11 marca 2019 r..

- 2020/2021 promocji nie uzyskało jedenastu uczniów oraz sześciu zrezygnowało z nauki,
- 2021/2022 dwudziestu uczniów nie uzyskało promocji i dwóch zrezygnowało z dalszej nauki w Szkole,
- 2022/2023 dziesięciu uczniów nie uzyskało promocji oraz dwóch zrezygnowało z dalszej nauki w Szkole.

Powodem rezygnacji uczniów z dalszego kształcenia w Szkole było podejmowanie pracy zarobkowej.

(akta kontroli str. 5-9)

2. Zatrudnienie Szkole.

Zatrudnieni w Technikum nauczyciele przedmiotów zawodowych (praktycznej i teoretycznej nauki zawodu), znajdowali się w następujących przedziałach wiekowych (według stanu na dzień 30 września 2023 r.)¹⁰, 20 do 30 lat – 2 nauczycieli, 31 do 40 lat – 8 nauczycieli, 41 do 50 lat – 13 nauczycieli, 51 do 59 lat – 10 nauczycieli i 60 i więcej lat – 8 nauczycieli.

(akta kontroli str. 10-11)

W Szkole nie było przypadków, aby zrezygnowano z prowadzenia zajęć z uwagi na braki kadrowe, ani też nie było wolnych etatów nauczycielskich (również w grupie nauczycieli praktycznej i teoretycznej nauki zawodu).

Zatrudnieni w Szkole nauczyciele nie korzystali z nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, natomiast były przypadki korzystania z urlopów dla poratowania zdrowia (ogółem pięć w okresie objętym kontrolą), w tym jeden nauczyciel praktycznej nauki zawodu i jeden uczący teoretycznych przedmiotów zawodowych.

W Technikum w okresie objętym kontrolą wzrosło zatrudnienie, w grupie nauczycieli z ogólnej liczby 74 do 110. Z ogólnej liczby 110 nauczycieli, 41 stanowili nauczyciele przedmiotów zawodowych¹¹.

Według stanu na dzień 30 września każdego roku:

- 2018 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 64.10, w tym 11.37 i 12.75 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 11 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 12 praktycznej nauki zawodu,
- 2019 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 86.66, w tym 14.80 i 17.48 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 14 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 17 praktycznej nauki zawodu,
- 2020 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 87.34, w tym 14.35 i 20.36 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 14 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 20 praktycznej nauki zawodu,
- 2021 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 90.27, w tym 14.43 i 20.97 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 14 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 20 praktycznej nauki zawodu,
- 2022 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 96.43, w tym 14.58 i 21.70 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 14 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 21 praktycznej nauki zawodu,

¹⁰ Według stanu na dzień 30 września 2018 r. zatrudnieni w Szkole nauczyciele przedmiotów zawodowych byli w następujących przedziałach wiekowych: 20-30 lat – 2 nauczycieli, 31-40 – 4 nauczycieli, 41-50 lat – 16 nauczycieli, 51 – 59 lat – 7 nauczycieli i 60 lat i więcej – 3 nauczycieli. Według stanu na dzień 30 września 2019 r. zatrudnieni w Szkole nauczycieli znajdowali się w następujących grupach wiekowych: 20-30 lat – 3 nauczycieli, 31-40 lat – 11 nauczycieli, 41-50 lat – 12 nauczycieli, 51-59 lat – 13 nauczycieli, w wieku powyżej 60 lat 7 nauczycieli. Na dzień 30 września 2020 r. struktura wiekowa nauczycieli zatrudnionych w Szkole przedstawiała się następująco: 20-30 lat – 2 osoby, 31-40 lat – 12 osób, 41-50 lat – 11 osób, 51-59 lat – 13 osób i 60 lat i więcej – 7 osób. Według stanu na dzień 30 września 2021 r. struktura wiekowa zatrudnienia w Szkole wyglądała następująco: 20-30 lat – 1 nauczyciel, 31-40 lat – 10 nauczycieli, 41-50 lat – 11 nauczycieli, 51-59 lat – 12 nauczycieli i w wieku powyżej 60 lat było 8 nauczycieli, natomiast na dzień 30 września 2023 odpowiednie dane przedstawiały się następująco: 20-30 lat – 3 nauczycieli, 31-40 lat – 7 nauczycieli, 41-50 lat – 16 nauczycieli, 51-59 lat – 12 nauczycieli i powyżej 60 lat – 8 nauczycieli.

¹¹ Z grupy 41 nauczycieli przedmiotów zawodowych, dwójka była w wieku pomiędzy 20, a 30 rokiem życia, ośmiu w wieku pomiędzy 31-, a 40 rokiem życia, trzynastu w wieku 41-50 lat, dziesięciu w wieku 51-59 lat i ośmiu w wieku 60 lat o więcej.

- 2023 rok - liczba etatów nauczycielskich wynosiła 98,38, w tym 16,25 i 22,87 odpowiednio teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu, przy zatrudnieniu 16 nauczycieli teoretycznej nauki zawodu oraz 22 praktycznej nauki zawodu.

Łącznie na emeryturę, w okresie objętym kontrolą odeszło 5 nauczycieli (po jednym w latach 2018/2019, 2019/2020 i 2021/2022 oraz dwóch w roku 2022/2023), w tym jeden nauczyciel praktycznej oraz jeden teoretycznej nauki zawodu (odpowiednio w latach 2021/2022 i 2022/2023).

W Technikum nie było przypadków wśród nauczycieli przedmiotów zawodowych rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy (ogółem w Szkole były dwa przypadki rozwiązania stosunku pracy miały one miejsce w roku szkolnym 2020/2021 i 2023/2024).

W okresie objętym kontrolą nie wznowiono stosunku pracy łącznie z 24 nauczycielami, w tym z czterema teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz dwoma praktycznej nauki zawodu.

Dyrektor w okresie objętym kontrolą, w trakcie trwania roku szkolnego przyjął do pracy ośmiu nauczycieli, w tym jednego nauczyciela praktycznej nauki zawodu (w roku szkolnym 2022/2023). W trakcie trwania roku szkolnego z pracy odeszło piętnastu nauczycieli, w tym jeden nauczyciel prowadzący zajęcia z zakresu praktycznej nauki zawodu (w roku szkolnym 2022/2023).

(akta kontroli str. 5-6)

3. Kwalifikacje nauczycieli przedmiotów zawodowych.

Na dzień 30 września 2022 r. w Szkole zatrudnionych było łącznie 102 nauczycieli, w tym 41 nauczycieli przedmiotów.

Badaniem w zakresie posiadanych kwalifikacji objęto wszystkich nauczycieli przedmiotów zawodowych zatrudnionych w Technikum (15 nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz 26 teoretycznej nauki zawodu).

Ustalono, że każdy z nauczycieli przedmiotów zawodowych (teoretycznych i praktycznych) spełniał warunki określone w rozporządzeniu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli¹².

(akta kontroli str. 12-40)

4. Realizacja obowiązku kształcenia i doskonalenia zawodowego przez nauczycieli przedmiotów zawodowych.

Dyrektor opracowywał harmonogramy szkoleń branżowych w cyklach trzyletnich i każdy z nauczycieli przedmiotów zawodowych odbył szkolenie w wymiarze 40 godzin, w specjalności, w której prowadził zajęcia¹³. W Szkole nie było przypadków nie zrealizowania zaplanowanych szkoleń.

W kwestii doboru szkoleń oraz diagnozowania potrzeb w tym zakresie, Dyrektor wyjaśnił, że *harmonogram szkoleń branżowych przygotowywany był w uzgodnieniu z nauczycielami, a wyjazdy szkoleniowe i szkolenia wewnętrzne realizowane są sukcesywnie w miarę pojawiania się różnych propozycji w tym zakresie na posiedzeniach rady pedagogicznej. W każdym przypadku dyrektor, przed podjęciem decyzji o dofinansowaniu szkolenia bada jego przydatność (warunek – musi być uzasadnione i zgodne z przedmiotami lub kierunkami nauczania), natomiast celem umożliwienia nauczycielom uczestnictwa w szkoleniach Szkoła finansuje delegacje, wypłaca diety, same szkolenia branżowe, które wini odbyć nauczyciele wynikają. Szkolenia branżowe nauczyciele odbywają również w ramach samokształcenia.*

¹² Dz.U.2020. poz. 465 i poz. 1289

¹³ Szkolenia te zostały przeprowadzone w branżach: ekonomicznej, logistycznej, mechanicznej oraz mechatronice i motoryzacyjnej, z zakresu programowania oraz z zakresu spawalnictwa.

(akta kontroli str. 12-20, 138-139, 146-147)

5. Kontrola obiektów należących do Szkoły pod względem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów.

Dyrektor Szkoły przeprowadzał coroczne kontrole w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów. Z kontroli tych sporządzano *Protokół zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkoły*, który był przekazywany organowi prowadzącemu (w terminie do trzech dni, od przeprowadzenia takiej kontroli).

W żadnym ze wskazanych Protokołów nie wskazano na nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 12-40, 144)

W Technikum prowadzone były kontrole przez organy i podmioty¹⁴ zewnętrzne, ale żądana z tych kontroli nie wykazała nieprawidłowości, natomiast w wyniku kontroli wewnętrznych przeprowadzonych w dniach 29 sierpnia 2019 r. oraz 26 sierpnia 2021 r. wydano zalecenia dotyczące zakupu ławek i krzeseł uczniowskich. Innych zaleceń w zakresie kształcenia zawodowego kształcenia zawodowego nie wydawano (wyposażenia obiektów).

(akta kontroli str. 133)

Zgodnie z § 50 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków. Analiza zapisów tego rejestru wykazała, że w okresie objętym kontrolą nie dochodziło do zdarzeń noszących znamiona wypadków, w trakcie trwania teoretycznych lub praktycznych zajęć zawodowych¹⁵.

(akta kontroli str. 129-131)

W kontroli przeprowadzono oględziny budynku Szkoły oraz warsztatów, na których odbywają się zajęcia z zakresu praktycznej nauki zawodu¹⁶. W wyniku tych oględzin ustalono, że sale lekcyjne oraz pomieszczenia służącego do praktycznej nauki zawodu spełniały wymagania z zakresu bezpieczeństwa i higieny.

(akta kontroli str. 181-198, 256-368)

Szkoła oprócz prowadzenia zajęć praktycznych we własnym zakresie, organizowała również praktyki dla uczniów w podmiotach zewnętrznych. W przypadku takich praktyk Szkoła zawierała z takim podmiotem *Umowę o praktykę zawodową*.

Wszystkie te umowy zostały sporządzone według tego samego wzoru, a w ich treści znajdowały się punkty dotyczące obowiązku zachowania przez taki podmiot bezpiecznych i higienicznych warunków praktyki, a w szczególności pracodawca był zobowiązany do zapewnienia odzieży, obuwia roboczego i środków ochrony indywidualnej oraz środków higieny osobistej, a także zapoznania uczniów z organizacją pracy, regulaminem pracy, w tym w zakresie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy oraz przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

(akta kontroli str. 126-130)

Zatrudnieni w Szkole nauczyciele posiadali przeszkolenie w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, o którym mowa w art. 237³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*¹⁷, a także odbyli szkolenie z zakresu udzielania pierwszej

¹⁴ Kontrole takie prowadzone były m.in. przez Urząd Dozoru Technicznego,

¹⁵ W rejestrze tym odnotowano cztery zdarzenia, i każde z nich miało miejsce podczas zajęć sportowych.

¹⁶ Próby pomieszczeń do oględzin dokonano w sposób celowy, uwzględniając takie kryteria jak: sale dydaktyczne do kształcenia teoretycznego i praktycznego, w oparciu o największą liczbę uczniów pobierających naukę w danych pomieszczeniach.

¹⁷ Dz.U. z 2023 r., poz. 1465.

pomocy przedmedycznej, o którym mowa w § 21 w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

(akta kontroli str. 148-154)

6. Warunki lokalowe oraz wyposażenie pracowni przedmiotowych.

W kontroli przeprowadzono oględziny, wybranych pomieszczeń Szkoły, obejmujących kształcenie na kierunkach:

- technik mechanik - obrabiarki ster. numerycznie (311504),
- technik robót wykończeniowych w budownictwie (311204),
- technik logistyk (333107).

W wyniku tych oględzin ustalono, że wyposażenie pracowni i warsztatów służących teoretycznej i praktycznej nauce zawodu spełniało wymagania określone w powołanym rozporządzeniu¹⁸ Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego¹⁹.

Uczniowie Szkoły odbywali praktyki zawodowe w łącznie 415 podmiotach zewnętrznych (prywatne podmioty gospodarcze, urzędy, banki, biura). Technikum nadzór nad praktykami w podmiotach zewnętrznych prowadziło w formie bezpośrednich wizyt w tych podmiotach, a także poprzez prowadzenie rozmów telefonicznych z osobami odpowiedzialnymi w poszczególnych podmiotach za praktyki uczniowskie. Z czynności takich sporządzano *Protokół kontroli praktyki zawodowej*, w którym osoba prowadząca takie czynności odnotowywała fakt jej przeprowadzenia, (dokumentacja, sposób realizacji, sprawowanie opieki nad praktykantem). Kontrole takie prowadzone były każdego roku w wybranych podmiotach (po dziewięć kontroli).

Według wyjaśnień Dyrektora, w przypadku praktyk zawodowych odbywanych w podmiotach zewnętrznych, kontrola ich przebiegu prowadzona jest przez kierownika szkolenia praktycznego. Kontrola taka prowadzona jest osobiście przez kierownika oraz telefonicznie. Kierownik praktycznego szkolenia kontroluje każdy zawód przynajmniej raz w ciągu roku szkolnego.

(akta kontroli str. 181-208, 256-368)

7. Baza i wyposażenie pracowni.

Dyrektor celem bieżącego uzupełniania bazy szkolnej występował do organu prowadzącego, o środki na zakup pomocy dydaktycznych. W okresie objętym kontrolą wyposażenie pracowni, w których odbywały się zajęcia z praktycznej i teoretycznej nauki zawodu było przez Szkołę uzupełniane i modernizowane, a na pomoce dydaktyczne Technikum wydatkowało łącznie 2.301.279,19 zł²⁰. Szkoła otrzymywała również od lokalnych firm, nieodpłatnie materiały, które służyły do

¹⁸ Szkoła posiadała na wyposażeniu m.in. obrabiarki CNC, narzędzia do urządzeń skrawających, stoliki pomiarowe, mikrometry, tokarkę konwencjonalną, frezarkę – wiertarkę, wiertarki stolowe, szlifierki, wózki warsztatowe, komplety narzędzi, nożyce dźwigniowe, spawarki, tokarki, przyrządy do ustawiania narzędzi, drukarkę 3D, mikroskop pomiarowy, półautomaty spawalnicze, stoły spawalnicze, frezarkę multimedialną, centrum obróbkowe 3-osiowe, podnośnik samochodowy, wywrotnica hydrauliczna, zgrzewarka, urządzenia do obróbek blacharskich, samochód osobowy kia, dźwignik kanałowy, analizator spalin, kompresor, prasa warsztatowa hydrauliczna, urządzenie do kontroli instalacji gazowych, urządzenie do ustawiania geometrii kół, automat do pompowania kół, komputery, projektory multimedialne, tablice interaktywne, szczelinomierz, materiały i środki dydaktyczne i inne.

¹⁹ Dz.U. z 2019 r., poz. 991

²⁰ Zakupiono: książki, wyposażenie warsztatów i pracowni, fotele, biurka, tablety, routery, tablice, regały magazynowe, projektory, komputery, monitory, urządzenia wielofunkcyjne, laptopy, maszyny i urządzenia, kasy fiskalne, kserokopiarki, oprogramowanie, niszczarkę, strzelnica wirtualna.

praktycznej nauki zawodu przy maszynach oraz inne pomoce (szkice, rynki, instrukcje) obrazujące procesy technologiczne.

W Szkole nie wystąpiły przypadki niezrealizowania zajęć z uwagi na braki w wyposażeniu, a wyposażenie i sprzęt pozwalały na realizację podstawy programowej oraz przyjętych programów nauczania.

W okresie objętym kontrolą Szkoła wystąpiła do organu prowadzącego o przekazanie środków w łącznej wysokości 332.990 zł, a otrzymała 302.400 zł.

W związku z powyższym Dyrektor wyjaśnił, że *brakująca kwota na zakupy dla Szkoły została pokryta z wypracowanych przez szkołę dochodów z najmu pomieszczeń szkolnych i w związku z tym nieprzekazanie pełnych kwot przez organ prowadzący, o które szkoła wnioskowała nie miało wpływu na prowadzenie zajęć z zakresu praktycznej oraz teoretycznej nauki zawodu.*

(akta kontroli str. 155-180)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*, obiekty budowlane winny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli, okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

W kontroli ustalono, że w przypadku kontroli 5-cio letnich, ostania została przeprowadzona w dniu 18 maja 2023 r., natomiast poprzednia kontrola została przeprowadzona w dniu 28 lutego 2018 r.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Dyrektor podał, że *w związku z faktem, iż okres od lutego oraz całej wiosny były obfity w opady atmosferyczne oraz wiatr, podjęto decyzję o przeprowadzaniu kontroli w możliwie dogodnym i bezpiecznym terminie. Dlatego też weryfikacja pokrycia dachowego, rynien, okuć dachowych, pasów rynnowych, elementów zawieszonych wysoko mogła odbyć się dopiero w okresie bezdeszczowym. Część wewnętrzna budynku została sprawdzona w porze zimowej przed upływem terminu, niemniej jednak dokończenie przeglądu nastąpiło w maju.*

(akta kontroli str. 77-125)

2. Szlak komunikacyjny (główne wyjście z budynku Szkoły), nie było zabezpieczone w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wejście na jezdnię (brak barierek lub innych zabezpieczeń uniemożliwiających wtargnięcie na jezdnię).

Zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia *w sprawie bezpieczeństwa w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły i placówki zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.

W związku z powyższym Dyrektor podał, że *zarówno chodnik, przynależący do niego pas zieleni i granicząca z nim droga jest własnością Gminy Ropczyce i w związku z tym dyrekcja szkoły nie może sama podejmować decyzji oraz wykonywać żadnych prac w tym obszarze, a ponadto chodnik oddzielający go od drogi oraz pas zieleni pomiędzy bramką wejściową przy wejściu głównym do budynku szkoły uniemożliwia bezpośrednie wejście na ulicę.*

(akta kontroli str.131-132, 209-215)

3. Dyrektor Szkoły wbrew zapisom § 4 rozporządzenia w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe, do dnia 31 października nie składał do organu prowadzącego wniosków o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w następnym roku kalendarzowym.

W związku z powyższym Dyrektor wyjaśnił, że nie występuje potrzeba składania do organu prowadzącego wniosków dotyczących dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli. Fundusz na doksztalanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli jednostka otrzymuje wraz z zatwierdzeniem przez organ nadrzędny planu finansowego na dany rok budżetowy. Nauczyciel w formie pisemnej bądź ustnej zwraca się z prośbą o dofinansowanie potrzebnego rodzaju szkolenia, kursu, czy też studiów podyplomowych.

(akta kontroli str.138-139, 145)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Szkoła zapewniła właściwe warunki kształcenia zawodowego swoim uczniom, a także organizowała praktyki w podmiotach zewnętrznych. Zatrudnieni w Technikum nauczyciele przedmiotów zawodowych posiadali wymagane kwalifikacje, a także doskonalili swoje umiejętności i kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń branżowych. Szkoła posiadała wyposażenie do realizacji kształcenia w zawodach, które objęto badaniem.

Stwierdzone w kontroli nieprawidłowości dotyczyły przekroczenia 5-cio letniego terminu wskazanego w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane oraz naruszeń zapisów rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, a także rozporządzenia w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe.

2. Realizacja procesu kształcenia.

1. Dostosowanie oferty kształceniowej do potrzeb rynku pracy.

W okresie objętym kontrolą Szkoła realizowała kształcenie, na poziomie technikum, w jedenastu zawodach²¹, a zajęcia prowadzono w cyklu czteroletnim dla absolwentów gimnazjów oraz pięcioletnim, dla uczniów po szkole podstawowej.

Technikum przy doborze kierunków kształcenia i tworzeniu programów nauczania brało pod uwagę potrzeby lokalnego rynku pracy, w szczególności współpracowało z lokalnym przedsiębiorcami i przyjmowało uwagi dotyczące potrzeb w zakresie pożądaných umiejętności absolwentów. Spotkania z przedsiębiorcami odbywały się w Szkole oraz podczas bezpośrednich wizyt w zakładach. Odpowiadając na potrzeby rynku pracy, w okresie objętym kontrolą utworzono kierunek - technik programista, przekształcono inny kierunek, w odpowiedzi na zmieniające się zapotrzebowanie na rynku pracy na pracowników (kierunek technik budownictwa przekształcono na kierunek technik robót wykończeniowych w budownictwie), a także modyfikowano programy kształcenia, zgodnie z wnioskowanymi przez podmioty zewnętrzne kierunkami.

²¹ Technik ekonomista, technik logistyki, technik programista, technik fotografii i multimedii, technik pojazdów samochodowych, technik robót wykończeniowych w budownictwie, technik mechatroniki, technik mechaniki, i technik handlowiec, technik budownictwa, technik hotelarstwa.

Zgodnie z przepisem art. 68 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, Dyrektor we wskazanych przypadkach, działał w porozumieniu z organem prowadzącym, występując o zgodę na utworzenie nowych kierunków.

Technikum aktywnie współpracowało ze sferą biznesu, w szczególności Szkoła zawarła umowy partnerskie z trzema podmiotami, współpracowała z szeregiem podmiotów m.in. umożliwiając swoim uczniom odbywanie praktyk zawodowych. Szkoła nawiązała również współpracę z organizacjami pozarządowymi celem promowania swoich absolwentów.

Zgodnie z prognozami dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na wojewódzkim rynku pracy²², dla wszystkich zawodów, w których Szkoła prowadziła kształcenie w latach 2019-2023, prognozowano istotne lub umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

W kwestii wyborów kierunków kształcenia w Szkole Dyrektor wyjaśnił, że *czynnikami decydującymi o utworzeniu danego kierunku kształcenia są między innymi: dostępność bazy lokalowej i wyposażenia wymaganego do nauki danego zawodu, coroczna analiza obwieszczenia MEN, dostępność oraz kwalifikacje kadry nauczycielskiej, koszty kształcenia, analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz spostrzeżenia szkolnych doradców zawodowych, koszty kształcenia w konkretnych zawodach.*

Szkoła kształciła w zawodach, w których prognozowano szczególne zapotrzebowanie na pracowników na rynku krajowym, a także w zawodach w których prognozowano istotne i umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników, na rynku podkarpackim²³.

Szkoła nie monitorowała losów absolwentów. Analizy takie prowadzono w trakcie spotkań z pracodawcami z lokalnego rynku pracy, w trakcie wycieczek tematycznych w zakładach pracy, dni otwartych lub szkolnych uroczystości, na które zapraszani byli pracodawcy. Jak wyjaśnił Dyrektor: *losy absolwentów są indywidualnie monitorowane przez wychowawców. Podczas spotkań komisji przedmiotów zawodowych nauczyciele wymieniają swoje doświadczenia wynikające z rozmów i spotkań z byłymi wychowankami. Na tej podstawie określana jest liczba osób podejmujących pracę na lokalnym rynku oraz pracujących poza granicami kraju. Szkoła nie posiada narzędzi umożliwiających i zobowiązujących uczniów (absolwentów) do informowania o miejscu pracy czy jego zmianie.*

W okresie objętym kontrolą Szkoła nie zrezygnowała z utworzenia żadnego planowanego kierunku kształcenia. Według wyjaśnień Dyrektora, *jedynym czynnikiem decydującym o ewentualnej rezygnacji z rozpoczęcia nauki na danym kierunku kształcenia jest brak chętnych uczniów. W roku szkolnym 2020/2021 z uwagi*

---

²² Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276), obwieszczenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 106), Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 122)

²³ W 2019 r. istotne zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: technik programista (351406), technik pojazdów samochodowych (3115123) oraz technik budownictwa (311204). Natomiast w zawodach: technik ekonomista (331403), technik logistyki (333107), technik mechatroniki (311410), technik mechaniki (311504), technik hotelarstwa (422402) oraz technik handlowiec (522305) prognozowano umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

W 2020 r. istotne zapotrzebowanie prognozowano w zawodach: technik logistyki (333107), technik programista (351406), technik pojazdów samochodowych (3115123) oraz technik robót wykończeniowych w budownictwie (3112019). W zawodach: technik ekonomista (331403), technik mechaniki (311504), technik hotelarstwa (422402) oraz technik handlowiec (522305) prognozowano umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

W latach 2021 – 2023 istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie podkarpackim prognozowano w siedmiu zawodach: technik logistyki (333107), technik programista (351406), technik pojazdów samochodowych (3115123), technik robót wykończeniowych w budownictwie (3112019), technik mechaniki (311504), technik mechatroniki (311410) oraz technik hotelarstwa (422402). W trzech zawodach: technik ekonomista (331403), technik fotografii i multimedialności (343105) oraz technik handlowiec (522305) prognozowano zapotrzebowanie umiarkowane.

W prognozie zapotrzebowania na zawody na krajowym rynku pracy w latach 2019-2023 wystąpiły trzy zawody spośród tych, w których kształciła Szkoła: technik programista (351406), technik mechatroniki (311410) oraz technik mechaniki (311504).

na trwającą pandemię wystąpił brak zainteresowania kształceniem na kierunku technik hotelarstwa. Również w okresie pandemii w roku szkolnym 2021/2022 nastąpił zauważalny spadek zainteresowania kierunkiem technik mechanik, na co wpływ miały zwolnienia u lokalnych pracodawców z branży mechanicznej spowodowane zmniejszeniem zamówień realizowanych dla branży lotniczej.

(akta kontroli str. 434-443)

2. Szkolne programy nauczania.

W szkole opracowano i dopuszczono do stosowania szkolne programy nauczania dla poszczególnych zawodów, zgodnie z trybem wynikającym z przepisu art. 22a ustawy o systemie oświaty.

Rada Pedagogiczna Szkoły podjęła uchwałę²⁴, którą pozytywnie zaopiniowała wszystkie przedłożone do akceptacji programy nauczania na rok szkolny 2022/2023. Wykaz programów stanowił załącznik nr 1 do wskazanej uchwały. Na rok szkolny 2022/2023 zatwierdzono programy nauczania dla 8 zawodów²⁵ kształcących uczniów w klasach czwartych technikum z oddziałami po gimnazjum oraz dla 9 zawodów²⁶ kształcących uczniów w klasach od pierwszej do czwartej w technikum z oddziałami po szkole podstawowej. Programy nauczania po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej zostały zatwierdzone przez Dyrektora.

(akta kontroli str.434-462)

3. Minimalny wymiar godzin określony w ramowych planach nauczania i podstawie programowej kształcenia w zawodach.

W Szkole tygodniowy wymiar godzin określony w szkolnym planie nauczania był zgodny z wymogami Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych²⁷. Dyrektor prawidłowo ustalił minimalny wymiar godzin dla realizowanych przedmiotów zawodowych.

Badaniem objęto szkolne plany nauczania oraz dzienniki lekcyjne za rok szkolny 2022/2023 dla kierunków kształcenia w pięciu zawodach: technik logistyk, technik ekonomista, technik mechatronik, technik pojazdów samochodowych oraz technik mechanik. Zapisy w dziennikach zajęć lekcyjnych potwierdzały realizację wymaganej liczby godzin lekcyjnych zgodnie z przyjętymi w Szkole planami nauczania oraz zgodną z minimalną liczbą godzin dla poszczególnych kwalifikacji

(akta kontroli str. 451-460, 495)

4. Doradztwo zawodowe w Szkole.

W Szkole opracowano i wdrożono do realizacji *Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego*. Technikum w całym okresie objętym kontrolą, na każdy rok szkolny opracowywało Program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający *Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego*, o którym mowa w § 4 ust. 1 i ust.

²⁴ Uchwała nr 22/2023/2022 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. Dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 30 sierpnia 2022 r.

²⁵ Technik mechanik, technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik logistyk, technik budownictwa, technik fotografii i multimedii, technik mechatronik i technik pojazdów samochodowych.

²⁶ Technik ekonomista, technik logistyk, technik programista, technik fotografii i multimedii, technik pojazdów samochodowych, technik robót wykończeniowych w budownictwie, technik mechatronik, technik mechanik, i technik handlowiec.

²⁷ Dz.U. z 2019 r., poz. 639 ze zm.

4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego²⁸. Programy te opracowywane i zatwierdzone były w terminie do 30 września, każdego roku przez Dyrektora i zawierały elementy wymienione w § 4 oraz załączniku nr 6 rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego.

Roczne programy doradztwa zawodowego opracowywane były przez doradcę metodycznego z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionego w Szkole. W każdym roku objętym kontrolą program doradztwa zawodowego uzyskał pozytywną opinię Rady Pedagogicznej²⁹ przed zatwierdzeniem przez Dyrektora Szkoły.

W kwestii terminów realizacji poszczególnych działań określonych w tych programach, opracowujący je doradca zawodowy wyjaśnił, że: *przyjęto zasadę, iż terminy realizacji poszczególnych zadań obejmują dany rok szkolny, na który program został przyjęty. Terminy realizacji działań uzależnione były od terminów organizacji targów pracy, uzgodnienia terminów wizyt w zakładach pracy, spotkań z pracodawcami itp.*

Działania z zakresu doradztwa zawodowego realizowano w Szkole w wymiarze 10 godzin lekcyjnych w całym cyklu kształcenia. Analiza sprawozdań z realizacji zajęć doradztwa zawodowego z lat 2019-2023, wykazała że zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego obejmowały zagadnienia określone w programie realizacji doradztwa zawodowego przyjętym na dany rok szkolny. W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym w Technikum zaangażowani byli wszyscy członkowie rady pedagogicznej oraz inne osoby zatrudnione w Szkole.

W roku szkolnym 2022/2023 w Szkole w ramach realizacji zajęć z doradztwa zawodowego zrealizowano działania w wyznaczonych 10 obszarach. W ramach tych obszarów przeprowadzono m. in: gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego, podejmowanie współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców, udzielanie uczniom porad i konsultacji, w tym także indywidualnych, współorganizowanie praktyk zawodowych dla uczniów, określanie słabych i mocnych stron uczniów oraz ich zainteresowań i uzdolnień.

(akta kontroli str. 377-433)

5. Możliwość nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych przez uczniów.

Uczniowie mieli możliwość zdobywania dodatkowych uprawnień, w szczególności w zakresie:

- kursu spawacza (MIG, TIG, MAG),
- druku 3D,
- sommeliera,
- baristy,
- barmana i kelnera,

²⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 325.

²⁹ Uchwała nr 14/2018/2019 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 29 sierpnia 2019 r., uchwała nr 17/2019/2020 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 28 sierpnia 2020 r., Uchwała nr 11/2021/2022 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 30 sierpnia 2021 r., Uchwała nr 21/2021/2022 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 30 sierpnia 2022 r., Uchwała nr 18/2022/2023 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach z dnia 31 sierpnia 2023 r.

- operator wózka widłowego,
- projektowania CAD,
- operatora koparko – ładowarki.

Ponadto w zakresie umożliwiania przez Technikum zdobycia przez uczniów dodatkowych uprawnień w zawodach, w których kształci Szkoła, Dyrektor wyjaśnił: *Szkoła jest w stanie wynegocjować dla uczniów dobre warunki, udostępnić sprzęt i klasopracownie, aby w efekcie uzyskać możliwie niskie koszty jakie muszą ponieść uczniowie korzystając ze szkolenia prowadzonego przez podmioty zewnętrzne.*

(akta kontroli str. 473 oraz 485)

6. Praktyczna nauka zawodu.

Szkoła dysponowała własnymi pracownikami i warsztatami umożliwiającymi uczniom praktyczną naukę zawodów, w których odbywało się kształcenie. Ponadto praktyczna nauka zawodów odbywała się w podmiotach zewnętrznych, z którymi Dyrektor Szkoły zawierał stosowne umowy. W poszczególnych latach objętych kontrolą w Szkole zawarto następująca liczbę umów:

- rok szkolny 2019/2020 – 224,
- rok szkolny 2020/2021 – 384,
- rok szkolny 2021/2022 – 372,
- rok szkolny 2022/2023 – 382,
- rok szkolny 2023/2024 – 162 (do dnia 8 listopada 2023 r.)

Szczegółowej kontroli poddano pięć umów o praktykę zawodową zawartych w roku szkolnym 2022/2023 z podmiotami zewnętrznymi.

Ustalono, że Szkoła zawierała te umowy według jednolitego wzoru i w każdej z tych umów znalazły się zapisy dotyczące celu zawarcia umowy tj. *odbycie praktyki zawodowej we wskazanym zawodzie z podaniem jego numeru i obowiązującej podstawy programowej*. Program praktyki zawodowej, zgodnie z przepisami rozporządzenia MEN³⁰ jako załącznik wskazany był w umowie o praktykę zawodową.

Umowy zgodnie z § 7 ust. 1 wskazanego rozporządzenia zawierane były z pracodawcami przez Dyrektora Szkoły. Zgodnie z § 7 ust. 2 umowy zawierały nazwę i adres siedziby pracodawcy, zawód, w którym prowadzona będzie praktyczna nauka zawodu, imię i nazwisko ucznia odbywającego praktykę, termin rozpoczęcia i zakończenia praktyki oraz dobowy wymiar praktyk. Umowy zawierały zapisy dotyczące objęcia przez Szkołę, uczniów odbywających praktyki zawodowe, ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz wskazywały jako osobę nadzorującą wykonanie umowy, ze strony Szkoły, kierownika szkolenia praktycznego zatrudnionego w Szkole.

W zakresie zawierania oraz finansowania ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu, w wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, że polisa zawierana jest przez Szkołę i opłaca z dobrowolnych składek rodziców. Ponadto jak wskazał Dyrektor w okresie objętym kontrolą nie było przypadku nieopłacenia dobrowolnego przez rodziców składki na

³⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. z 2019 r. poz. 391 ze zm.)

ubezpieczenie NNW, a tym samym aby uczeń odbywający w danym roku szkolnym praktykę zawodową nie był ubezpieczony.

W okresie objętym kontrolą w Technikum nie wystąpiły przypadki zwracania się przez uczniów odbywających praktyki zawodowe poza miejscem zamieszkania i poza siedzibą szkoły o zwrot kosztów dojazdu.

W zakresie realizacji zajęć praktycznej nauki zawodu w warunkach epidemii COVID-19 Dyrektor Szkoły wyjaśnił: *Działając w warunkach niepewności, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo młodzieży oraz możliwości jakie dawało ówczesne prawo³¹, kierownik szkolenia praktycznego wraz z dyrektorem szkoły postanowił poprzestać na 4 tygodniach praktyki zawodowej w całym cyklu kształcenia, w tych klasach i na tych kierunkach, gdzie wystąpiły trudności w realizacji praktyki zawodowej. (...) Zajęcia praktyczne na warsztatach odbywały się normalnie z zachowaniem przepisów covid-owych, program nauczania był realizowany bez przeszkód.*

(akta kontroli str. 461-488, 496)

7. Poziom zdawalności egzaminów oraz analizy w tym zakresie.

W Szkole egzaminy zawodowe odbywały się w dwóch sesjach egzaminacyjnych: sesja ZIMA oraz sesja LATO. Uczniowie technikum w każdym zawodzie w którym kształci Szkoła zdają egzaminy zawodowe w dwóch kwalifikacjach. Każdy egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej. Pierwszą kwalifikację uczniowie zdają w klasie trzeciej w II semestrze (sesja LATO), drugą w klasie piątej w I semestrze (sesja ZIMA). Przystąpienie do egzaminu zawodowego jest warunkiem otrzymania promocji do klasy programowo wyższej lub ukończenia szkoły.

Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w kontrolowanym okresie wynosiła 85%. W poszczególnych latach objętych kontrolą zdawalność egzaminów zawodowych kształtowała się następująco:

- rok 2019 – 78%,
- rok 2020 – 90%,
- rok 2021 – 79%,
- rok 2022 – 91%,
- rok 2023 – 87%.

Wyniki egzaminów zawodowych przeprowadzanych w Szkole w okresie objętym kontrolą w porównaniu z technikami z terenu województwa podkarpackiego oraz kraju kształtują się na porównywalnym lub wyższym od średniej poziomie. W 2023 roku zdawalność egzaminów zawodowych w sesji ZIMA w kontrolowanej jednostce wynosiła 85% i była na tym samym poziomie co zdawalność w województwie oraz o 3 punkty procentowe wyższa niż zdawalność w kraju. W tym samym roku w sesji LATO zdawalność wyniosła 89% i była wyższa od średniej w województwie o 6 punktów procentowych oraz o 8 punktów procentowych od zdawalności w kraju. W 2022 r. zdawalność w sesji Zima wyniosła 87% i była wyższa od zdawalności

³¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2022 r. poz. 186), Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 493) oraz ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.).

w województwie o 2 punkty procentowe i o 13 punktów procentowych wyższa od zdawalności w kraju. W tym samym roku zdawalność w sesji LATO wyniosła 95% i była wyższa od średniej w województwie o 12 punktów procentowych, a od średniej krajowej o 16 punktów procentowych. W roku 2021, w którym egzaminy przeprowadzane były w trybie podstawy programowej z 2017 r. zdawalność w sesji ZIMA wyniosła 63% i była niższa od średniej w województwie o 17 punktów procentowych i o 19 punktów procentowych niższa od średniej w kraju. W tym samym roku zdawalność w sesji LATO wyniosła 94% i była wyższa od średniej w województwie o 11 punktów procentowych i o 17 punktów procentowych wyższa od średniej w kraju.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły: Analiza praktycznej nauki zawodu oraz egzaminów zawodowych odbywa się w sposób pośredni. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych w nauczaniu praktycznym i teoretycznym spotykają się w ramach komisji przedmiotowych celem omówienia wyników egzaminów i opracowania ewentualnego programu naprawczego. (...) Wyniki egzaminów zewnętrznych wstępnie analizuje kierownik szkolenia praktycznego. Całość przedstawia Radzie Pedagogicznej. Analizę szczegółową wykonują nauczyciele przedmiotów zawodowych. Wynikami analiz są wnioski do dalszej pracy przekazywane w formie ustnej podczas dyskusji zebrań komisji przedmiotów zawodowych.

W kontrolowanym okresie w Szkole przeprowadzono egzaminy zawodowe w 10 zawodach w których kształciła Szkoła. W zawodzie technik logistyk (333107) egzaminy dla kwalifikacji SPL.01 – Obsługa magazynów i SPL.04 – Organizacja transportu. W zawodzie technik mechanik (311504) dla kwalifikacji MEC.05 – Użytkowanie obrabiarek skrawających oraz MEC.09 Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń. W zawodzie technik programista (351406) przeprowadzono egzaminy zawodowe dla kwalifikacji INF.03 – Tworzenie i administrowanie stronami i aplikacjami internetowymi oraz bazami danych oraz dla kwalifikacji INF.04 – Projektowanie, programowanie i testowanie aplikacji. W zawodzie technik ekonomista (331403) przeprowadzono egzaminy dla kwalifikacji EKA.04 – Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej oraz EKA.05 – Prowadzenie spraw kadrowo-płacowych i gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych. W zawodzie technik pojazdów samochodowych (311513) przeprowadzono egzaminy dla kwalifikacji MOT.05 – Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych oraz MOT.06 – Organizacji i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych. W zawodzie technik mechatronik (311410) przeprowadzono egzaminy zawodowe dla kwalifikacji ELM.03 – Montaż, uruchamianie i konserwacja urządzeń i systemów mechatronicznych oraz ELM.06 – Eksploatacji i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych. W zawodzie technik fotografii i multimediiów (343105) przeprowadzono egzaminy dla kwalifikacji AUD.02 – Rejestracja, obróbka i publikacja obrazu oraz AUD.05 – Realizacja projektów graficznych i multimedialnych. W zawodzie technik hotelarz (422402) przeprowadzono egzaminy dla kwalifikacji HGT.03 – Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarski oraz HGT.06 – Realizacja usług w recepcji. W zawodzie technik budownictwa (311204) – przeprowadzono egzaminy zawodowe dla kwalifikacji BUD.12 Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich oraz BUD.14 – Organizacja i kontrola robót budowlanych oraz sporządzanie kosztorysów. W zawodzie technik handlowiec przeprowadzono egzaminy dla specjalności HAN.01 – Prowadzenie sprzedaży oraz HAN.02 Prowadzenie działań handlowych.

Dyrektor Szkoły w wyjaśnieniach wskazał, że przystąpienie do egzaminu zawodowego, zarówno do części praktycznej jak i teoretycznej, jest obowiązkowe dla uczniów technikum realizujących podstawę programową z 2019 roku. W okresie

objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek nieprzystąpienia przez ucznia, który realizował podstawę programową 2019, do egzaminu zawodowego. Dotyczył on ucznia kształcącego się w zawodzie technik mechanik w roku szkolnym 2022/2023.

W zakresie egzaminu maturalnego, który nie jest obowiązkowym egzaminem dla absolwentów technikum jedynie część uczniów przystępowała do jego zdawania. W poszczególnych latach objętych kontrolą udział absolwentów technikum przystępujących do egzaminu maturalnego kształtował się następująco:

- w roku szkolnym 2019/2020 – na 223 uczniów kończących szkołę przystąpiło 195 (87%),
- w roku szkolnym 2020/2021 – na 192 uczniów kończących szkołę przystąpiło 166 (86%),
- w roku szkolnym 2021/2022 – na 192 uczniów kończących szkołę przystąpiło 162 (84%),
- w roku szkolnym 2022/2023 – na 185 uczniów kończących szkołę przystąpiło 136 (74%).

(akta kontroli str. 485-493)

8. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi oraz pozyskiwanie funduszy na rzecz rozwoju Szkoły.

W ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi w Szkole organizowano spotkania z pracownikami Urzędów Pracy (Wojewódzkiego i Powiatowego), a także przedstawicielami pracodawców, podczas których omawiano zagadnienia związane ze specyfiką branż i konkretnych podmiotów. W ramach tej współpracy organizowano również wyjazdy studyjne do tych podmiotów.

Szkoła zawarła umowy partnerskie z trzema podmiotami (Safran Transmission Systems Poland, Sudzucker Polska S.A., Moto-Hurt S.A.).

Umowa z firmą Safran Transmission Systems Poland zawarta została w ramach projektu *Silne partnerstwo – lepsze kadr* i w ramach jej obowiązywania zorganizowano staże dla 66 uczniów (w latach 2019-2021) oraz praktyki zawodowe.

W ramach współpracy z tym podmiotem, Szkoła otrzymała m.in. tonę materiałów (różne rodzaje stali) do wykorzystania na warsztatach szkolnych, dla uczniów.

W przypadku firmy Sudzucker Polska S.A., umowa partnerska zawarta została w ramach projektu *Nowoczesne szkolnictwo zawodowe Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego*. W ramach tej umowy zostały zorganizowane staż uczniowski, szkolenia branżowe dla nauczycieli, praktyki uczniowski, a ponadto firma przekazała dla najlepszych uczniów nagrody rzeczowe.

Szkoła zawarła umowę partnerską również firmą Moto-Hurt S.A., w ramach projektu *Nowoczesne szkolnictwo zawodowe Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego*. W związku z realizacją tego projektu zorganizowano staże dla nauczycieli i uczniów oraz praktyki uczniowski.

Szkoła celem poprawy jakości kształcenia współpracowała z firmami: ZM Invest, Carrier Manufacturing Poland sp. z o.o., LKW Walter Internationale Transportorganisation AG, Kennametal, Dakar Toyota Rzeszów, Bank Spółdzielczy w Ropczycach, Comax, MotoMucha, Hotel Restauracja Plata. W ramach współpracy z tymi podmiotami organizowano praktyki zawodowe, wyjazdy studyjne, firmy te fundowały nagrody rzeczowe dla uczniów, a także przekazywały urządzenia do praktycznej nauki zawodu.

Szkoła współpracowała również organizacjami pozarządowymi, w szczególności ze:
- stowarzyszeniem Dolina Lotnicza (wspólne projekty, udział w dniach otwartych),

- Narodowym Bankiem Polskim (udział w szkoleniach),
- Caritas (wspólne akcje charytatywne).

W Szkole przy współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie i Powiatowym Urzędem Pracy w Ropczycach organizowano spotkania celem dokonania analizy lokalnego rynku pracy, organizowano spotkania z potencjalnymi pracodawcami, podczas których omawiano zagadnienia związane ze specyfiką pracy w danej firmie.

W Szkole utworzono klasy patronackie. Pod patronatem Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, utworzono klasę - technik programista i pod patronatem Uniwersytetu Rzeszowskiego klasę - technik ekonomista. Ponadto Szkoła zawarła umowę o współpracy z Akademią Górniczo – Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Szkoła zawarła również umowy partnerskie z podmiotami prywatnymi. W ramach tych umów realizowano działania polegające na doposażeniu pracowni szkolnej na potrzeby zmodernizowanego kierunku kształcenia. Ponadto w ramach umów Szkoła otrzymywała pomoce naukowe w postaci fragmentów części oraz rysunków technicznych niestanowiących tajemnicy technologicznej i handlowej, a pracownicy tych podmiotów brali udział w zajęciach z przedmiotów zawodowych.

Szkoła współpracowała również z zewnętrznymi podmiotami, celem dostosowania programów nauczania do bieżących potrzeb rynku, a w wyniku tej współpracy, do programu kształcenia, na kierunku technik operator obrabiarek sterowanych numerycznie wprowadzono przedmiot Projektowanie CAD (kwestię tą uzgodniono podczas spotkań grupy roboczej, w której uczestniczyli przedstawiciele jednej z firm z branży lotniczej).

Szkoła również uczestniczyła w Programach VET (Vocational Education and Training) oraz Erasmus+, a w ramach tych programów uczniowie Szkoły odbywali praktyki zawodowe (w tym zagraniczne).

(akta kontroli str. 216-255)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Szkoła nie zapewniła właściwego finansowania zakupu polisy NNW dla uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu poza szkołą, co narusza przepis § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MEN z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.

Dyrektor w wyjaśnieniach wskazał, że: *Każdy uczeń realizujący praktykę jest ubezpieczony. Polisa jest opłacana dobrowolnie przez rodziców, jest to corocznie ustalane przez Radę Rodziców i obejmuje okres jednego roku szkolnego. Rodzice wynegocjowali sobie bardzo dobre warunki u ubezpieczyciela. W wyjaśnieniach Dyrektor podał, że: W przypadku, kiedy wystąpiłaby taka sytuacja, szkoła ubezpieczy ucznia na czas realizacji praktyki zawodowej.*

W ocenie NIK jednostki samorządu terytorialnego prowadzące szkoły otrzymują środki na realizację zadań oświatowych, w tym m.in. na prowadzenie szkół kształcących w zawodach. Z tego źródła powinno być finansowane ubezpieczenie NNW dla uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu organizowaną poza szkołą.³²

(akta kontroli str. 473, 496)

³² Podobne stanowisko wyraził Departament Wychowania i Edukacji Włączającej Ministerstwa Edukacji i Nauki, które było przekazywane i omawiane na spotkaniach z kuratorami oświaty między innymi w piśmie z dnia 8 sierpnia 2022 r. znak DKOPP-WNP.4092.11.2022.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Szkoła prawidłowo wykonywała zadania z zakresu realizacji procesu kształcenia zawodowego. Dyrektor zapewnił prawidłową organizację tego procesu. Oferta kształcenia spełniała oczekiwania uczniów oraz była dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy. Szkoła rzetelnie realizowała zadania z zakresu doradztwa zawodowego oraz praktycznej nauki zawodu, niemniej jednak nie zapewniła finansowania zakupu polisy NNW dla uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Prowadzenie okresowych kontroli stanu technicznego budynków, w terminach określonych w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.
2. Podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie wyjścia ze Szkoły w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wtargnięcie przez uczniów na jezdnię.
3. Składanie do organu prowadzącego wniosków, o których mowa w § 4 rozporządzenia *w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe*.
4. Zapewnienie finansowania przez Szkołę kosztów zawarcia ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 12 grudnia 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontrolerzy
Paweł Rakowski
Starszy inspektor k.p.

/-/

*z up.
p.o. Wicedyrektora
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
/-/
Robert Łukasz*

Łukasz Tur
Główny specjalista k.p.

/-/